

آشنایی با صنایع دستی ایران

ایران با پیشینه‌ای قوی در فرهنگ و تمدن، آثار هنری ارزشمندی از قرون گذشته به یادگار دارد. امروزه در جهان، کشور ما را به‌عنوان یکی از برجسته‌ترین مناطق صادر کننده آثار هنری و صنایع دستی می‌شناسند که این آثار، جلوه‌ای از فرهنگ اقوام ملی ایران هستند. کشف آثار هنری باستانی ساخته دست انسان، در بناهای تاریخی گوشه و کنار کشور ما از ارتباط تنگاتنگ هنر و صنایع دستی با تمدن این سرزمین را آشکار می‌سازد.

نقش مؤثر صنایع دستی در تقویت اوضاع اقتصادی مناطق مختلف کشور به‌عنوان هنر بومی و سنتی ایرانیان، تأمل برانگیز است. در حال حاضر صنایع دستی ایران یکی از سه قطب برتر صنایع دستی جهان به شمار می‌روند و سرمایه‌گذاری مناسب به‌همراه برنامه‌ریزی دقیق در تولید و معرفی هرچه بیشتر این آثار در سطح جهانی می‌تواند حتی درآمدزایی بالایی در سطح ملی نیز به‌همراه داشته باشد.

در حالت کلی صنایع دستی را می‌توان به سه دسته صنایع دستی هنری، هنری-مصرفی و مصرفی تقسیم کرد. این صنایع به‌دلیل ظرافت‌های طراحی دستی نسبت به محصولات کارخانه‌ای متمایز هستند. از مهم‌ترین ویژگی‌های صنایع دستی می‌توان به استفاده از مواد اولیه ساخت داخل کشور اشاره کرد. ارزش افزوده این محصولات نیز با توجه به سرمایه‌گذاری اولیه بسیار بالا است و امکان گسترش این صنعت در نقاط محروم و روستایی وجود دارد. میزان آسیب این صنعت به محیط زیست نیز در مقایسه با آثار مخرب صنایع مدرن و ماشینی بسیار ناچیز است.

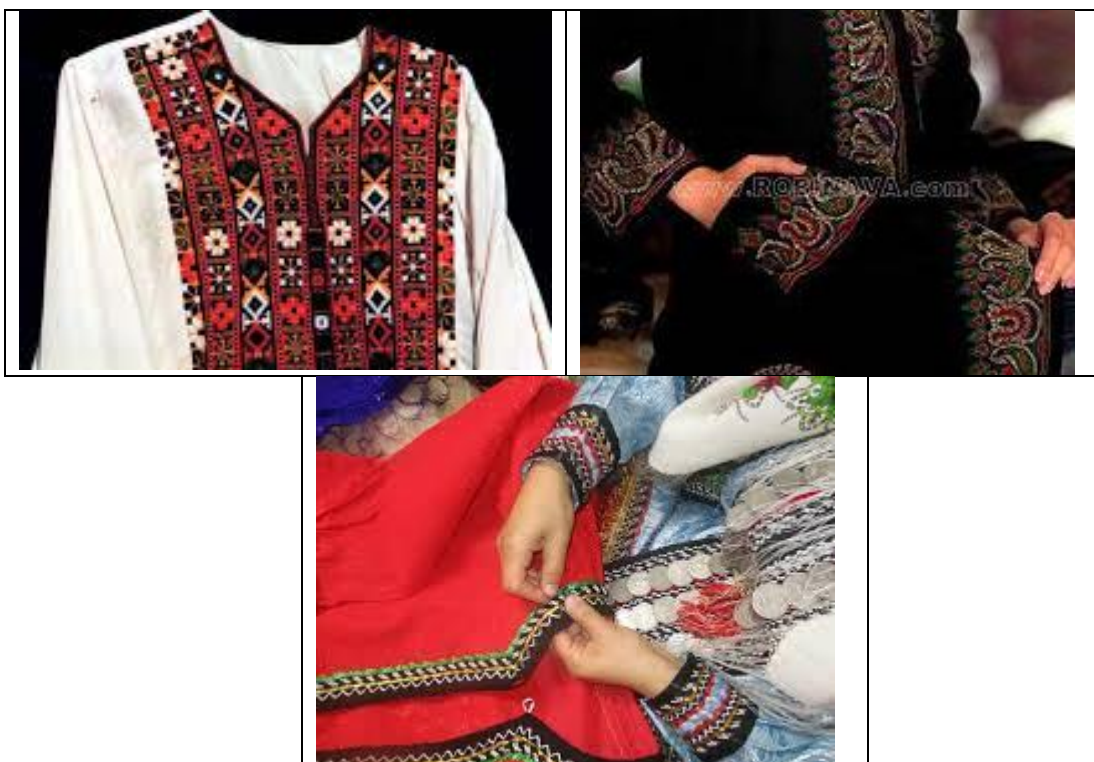
تنوع صنایع دستی ایران

صنایع دستی ایران در مناطق مختلف از تنوع بالایی برخوردارند. هر کدام از شهرها و روستاهای ایران به تناسب آب و هوا و امکانات هر منطقه صنایع دستی متفاوتی تولید می‌کنند. در طول سالیان متمادی، صنایع دستی ایران رو به فزونی و تنوع نهاده و از دسته‌بندی‌های نخست آن فاصله گرفته است و امروزه بسیاری از آثار تولیدی دست هنرمندان ایرانی در گروه‌بندی‌های زیر قرار می‌گیرند:

1- صنایع دستی بافت و نساجی

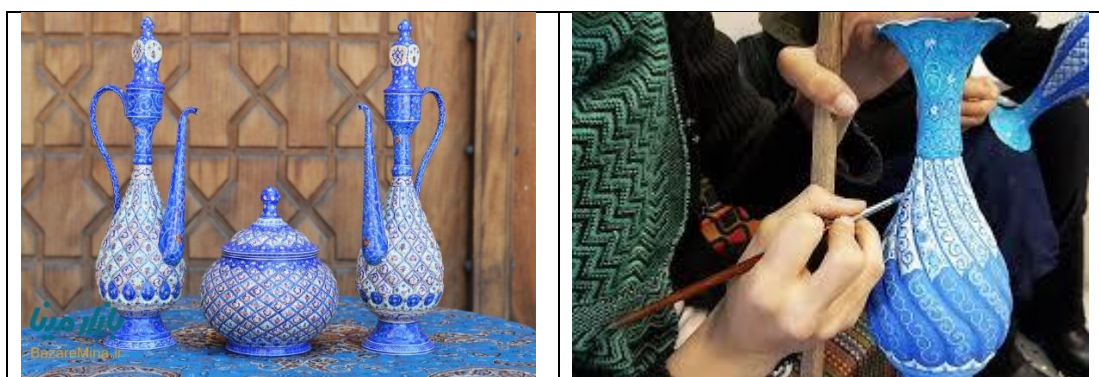
2- رودوزی‌های سنتی

3- صنایع دستی فلزی

4- صنایع دستی مینا کاری

5- صنایع دستی سفالگری

6- صنایع دستی آبگینه

7- صنایع دستی چوبی

8- صنایع دستی سنگی

9- صنایع دستی نگارگری

10- صنایع دستی چاپ سنتی

11- صنایع دستی حصیربافی

12- صنایع دستی نمدمالی

13- صنایع دستی پوستین سازی

14- صنایع دستی چرم

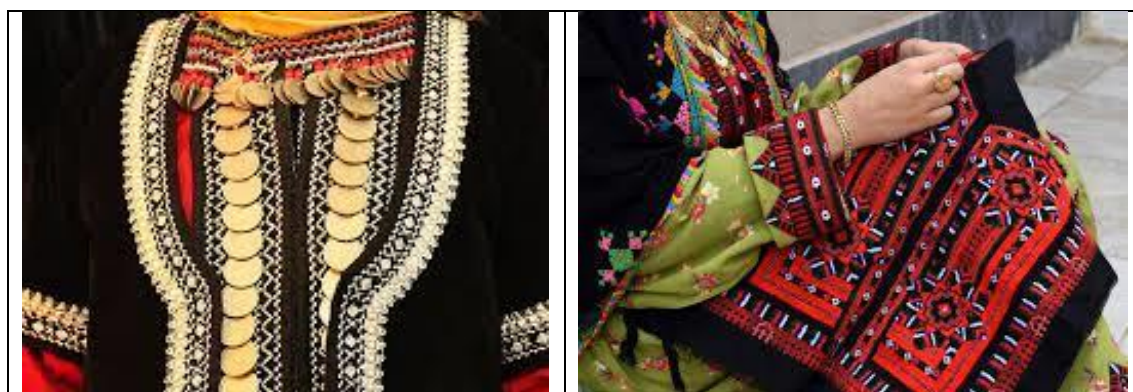

15- صنایع دستی رنگ سازی و رنگرزی سنتی

16- صنایع دستی پوشاک سنتی

17- سایر صنایع دستی ایران

با پیشرفت صنعت و ساخت ابزارآلات جدید، صنایع دستی نوین و متفرقه‌ای به وجود آمدند که قدمت کمتری از صنایع دستی باستانی در ایران دارند. از میان این صنایع دستی می‌توان به صنایع وابسته به کاغذ اشاره کرد. شاخه‌هایی مانند کتاب‌سازی، صحافی، جلدسازی، کاغذبری و کاغذسازی سنتی به این صنایع تعلق دارند.

صنایع دستی دریایی از مناطق ساحلی و شهرهایی که دسترسی به دریا داشتند آغاز شد و امروزه هنرمندان زیادی با تراش دادن صدف و نقاشی بر آن آثار دستی زیبایی خلق می‌کنند.

نقاشی و حکاکی روی استخوان نیز از دیگر صنایع دستی ایران و سایر نقاط جهان محسوب می‌شود.

معماری از زیباترین و اصیل‌ترین شاخه‌های هنر در ایران است که صنعتگران هنرمندی از تلفیق آن با سایر صنایع دستی آثاری منحصربه‌فردی آفریده‌اند. صنایع دستی هنری مانند مقرنس کاری، گچ‌بری، آینه‌کاری، نقاشی سنتی دیواری، آجرکاری و ساروج بری نمونه‌هایی از تلفیق هنر معماری و صنایع دستی در ایران هستند.

ساخت آلات موسیقی و سازهای سنتی ایران نیز یکی از برجسته‌ترین صنایع دستی ایران به حساب می‌آید.